

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра економіки та підприємництва
Кафедра менеджменту

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ЕКОНОМІКА, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТ У ТВАРИННИЦТВІ
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми **Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва**

(назва)

за спеціальністю **204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»**

(шифр, назва)

на **першому** рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробники: *OKP* Ковальова О.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)
економіки та підприємництва:
[підпис] Хромушина Л.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва	протокол від <u>16.06.2021</u> № <u>12</u>	
	Завідувач кафедри	<u><i>[підпис]</i></u> <u>Терещенко С.І.</u> <small>(прізвище, ініціали)</small>
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри менеджменту	протокол від <u>22.06.21</u> № <u>14</u>	
	Завідувач кафедри	<u><i>[підпис]</i></u> <u>Михайлов А.М.</u> <small>(прізвище, ініціали)</small>

Погоджено:

Гарант освітньої програми *[підпис]* О.Г. Бордунова
(підпис) (ПІБ)
 Декан факультету, де реалізується освітня програма *[підпис]* В.О. Опара
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: *[підпис]* Павленюк М.С.
(ПІБ)

[підпис] Малецько В.В.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації *[підпис]* Бабосинова
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: *[підпис]* 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Економіка, організація та менеджмент у тваринництві							
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту / Кафедра економіки та підприємництва / Кафедра менеджменту							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» / спеціальність 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» / 2020 рік набору							
5.	Рівень НРК	6							
6.	Семестр та тривалість вивчення	4 семестр, 1-15 тиждень							
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.
		30		30	-	-	-	90	-
9.	Мова навчання	українська							
10.	Викладачі/Координатор освітнього компонента	Ковальова Ольга Михайлівна, к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва; Хромушина Людмила Анатоліївна, к.е.н., доцент кафедри менеджменту Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, к. 403а, 303е							
11.	Контактна інформація	olgakovalyovasumy@gmail.com СНАУ, корпус факультету економіки і менеджменту, к. 403а; lkhromushyna@gmail.com СНАУ, корпус факультету економіки і менеджменту, к. 303							
12.	Загальний опис освітнього компонента	В умовах ринкової економіки будь який фахівець має володіти не лише спеціальними, а й економічними та управлінськими знаннями, що посилює його переваги на ринку праці. Сучасний працівник тваринницького підприємства повинен володіти економічною та управлінською термінологією, знати основи організації та управління, вміти самостійно аналізувати господарську діяльність підприємства та оцінювати ефективність виробництва та переробки продукції тваринництва, знати основи первинного обліку, а також розумітися на сучасних технологіях менеджменту, вміти застосовувати знання з менеджменту щодо управління технологічними процесами переробки продукції тваринництва, володіти навичками комунікації для забезпечення виконання управлінських рішень щодо виробництва та переробки продукції тваринництва. Формуванню економічного мислення, навичок організації та аналізу господарської діяльності, базових навичок перинного обліку, а також оволодінню основами менеджменту та формуванню здатності їх застосування у процесі виробництва та переробки продукції тваринництва й присвячена дана дисципліна.							

13.	Мета освітнього компонента	посилення економічної підготовки студентів, надання їм необхідних теоретичних знань і практичних навичок для аналізу господарської діяльності підприємства з виробництва та переробки тваринницької продукції. На основі вивчених матеріалів студенти мають оволодіти методами розрахунку та аналізу економічної ефективності використання ресурсів; розрахунку виробничих витрат та собівартості тваринницької продукції; оцінювання економічної ефективності виробництва та переробки продукції тваринництва; засвоїти базові навички первинного обліку; набуті розуміння концептуальних основ системного управління підприємствами тваринництва, опанувати та використовувати базові знання з управління технологічним процесом переробки продукції тваринництва.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Передумови відсутні
15.	Політика академічної доброчесності	<p>При виконанні індивідуальних завдань та проходження проміжного і підсумкового контролю студенти повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, що викладені у «Кодексі академічної доброчесності СНАУ» та «Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ» (схв. Вченою радою СНАУ № 6 від 26.12.2017 р.),</p> <p>Зокрема, за порушення правил академічної доброчесності (у тій чи іншій формі, передбаченій Кодексом) під час вивчення ОК, особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повторне проходження оцінювання; – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету; (ч. 5 ст. 48 проекту Закону) <p>Про факти порушення норм Кодексу академічної доброчесності будь-яким учасником навчального процесу (студентом чи викладачем) має бути повідомлено Раді з академічної доброчесності відповідно до процедури, зазначеної у Кодексі (розділ 4).</p> <p>З метою запобігання плагіату індивідуальні завдання сформовані та виконуються у вигляді есе, індивідуальних розрахункових завдань чи інших формах, що унеможливають компіляцію та плагіат.</p>
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1761

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)		Як оцінюється РНД
	ПРН ₁₂	ПРН ₁₈	
ДРН 1. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен розуміти основні поняття та категорії економіки, організації та менеджменту, а також проблеми, які вони досліджують	x		Тести множинного вибору; розрахункове завдання. Виконання есе.
ДРН 2. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен визначати рівень залучення та економічну ефективність використання задіяних у виробничий процес ресурсів, ідентифікувати шляхи покращення їх використання.	x		Тести множинного вибору; розрахункове завдання
ДРН 3. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен здійснювати калькуляцію собівартості тваринницької продукції.	x	x	Тести множинного вибору; розрахункове завдання
ДРН 4. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен визначати показники економічної ефективності виробництва тваринницької продукції	x		Тести множинного вибору; розрахункове завдання
ДРН 5. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен аналізувати господарську діяльність підприємства з виробництва та переробки продукції тваринництва та ідентифікувати типи організації виробництва у тваринництві	x	x	Тести множинного вибору; індивідуальне розрахункове завдання
ДРН 6. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен формулювати завдання, функції та принципи ведення бухгалтерського обліку та основи первинного обліку.		x	Тести множинного вибору. Виконання есе.
ДРН 7. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен орієнтуватися в організаційній структурі управління підприємством; налагоджувати професійні та ділові комунікації та формувати лідерські якості; приймати участь в управлінні	x		Тести множинного вибору; Виконання індивідуального завдання.

операційною діяльністю в процесі виробництва та переробки продукції тваринництва.			
---	--	--	--

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література	
	Аудиторна робота						Самостійна робота			
	Лк		П.з / семін. з		Лаб. з.					
	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.		
Модуль 1. Основи економіки та організації у тваринництві										
Тема 1. Вступ до дисципліни. Земельні ресурси та їх використання 1. Вступ до дисципліни 2. Земля – головний засіб виробництва в сільському господарстві 3. Економічна ефективність використання землі	2		2					4		основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, додаткова: 18
Теми 2. Трудові, матеріальні ресурси та ресурсний потенціал господарства 1. Трудові ресурси та їх використання. 2. Продуктивність праці та методика її визначення. 3. Поняття і особливості матеріально-технічної бази сільського господарства. 4. Поняття ресурсного потенціалу. 5. Показники економічної ефективності використання ресурсного потенціалу	2		2					4		основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, додаткова: 20, 21, 25
Тема 3. Інвестиційні ресурси та інноваційна діяльність у тваринництві 1. Поняття інвестицій та їх джерела. 2. Капітальні вкладення в тваринництві, їх структура та економічна оцінка. 3. Сутність інноваційної діяльності.	2		2					4		основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, додаткова: 20, 21, 23, 24
Тема 4. Витрати виробництва та собівартість продукції. Ціноутворення на сільськогосподарську продукцію 1. Поняття та класифікація витрат підприємства. 2. Групування операційних витрат за економічними елементами та статтями.	2		2					4		основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, додаткова: 16, 22

<p>3. Собівартість продукції: сутність та види</p> <p>4. Калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції.</p> <p>5. Шляхи зниження собівартості сільськогосподарської продукції</p> <p>6. Ціноутворення на сільськогосподарську продукцію.</p>									
<p>Тема 5. Економічна ефективність сільськогосподарського виробництва</p> <p>1. Поняття ефекту та економічної ефективності</p> <p>2. Визначення економічної ефективності виробництва окремих видів продукції тваринництва</p> <p>3. Шляхи підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва</p>	2		2				4		<p>основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, додаткова: 20, 21, 23, 24, 25,</p>
<p>Тема 6. Економіка виробництва і використання кормів</p> <p>1. Поняття кормової бази</p> <p>2. Економічне оцінювання кормових культур, кормів і раціонів</p> <p>3. Шляхи створення міцної кормової бази і здешевлення виробництва кормів</p>	2						4		<p>основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, додаткова: 21, 23, 25</p>
<p>Тема 7. Економіка виробництва молока</p> <p>1. Особливості розміщення молочного скотарства</p> <p>2. Динаміка валового і товарного виробництва молока</p> <p>3. Економічна ефективність виробництва молока</p> <p>4. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва молока</p>	2		2				4		<p>основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, додаткова: 21, 23, 25</p>
<p>Тема 8. Економіка вирощування і відгодівлі великої рогатої худоби</p> <p>1. Місце скотарства в системі галузей сільського господарства.</p> <p>2. Економічна ефективність вирощування, дорощування і відгодівлі ВРХ. 3. Шляхи</p>			2				4		<p>основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, додаткова: 21, 23, 25</p>

підвищення економічної ефективності виробництва м'яса ВРХ.									
Тема 9. Економіка виробництва продукції свинарства 1. Значення свинарства у виробництві продукції харчування. 2. Економічна ефективність виробництва продукції свинарства. 3. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва свинини.			2				4		основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, додаткова: 21, 23, 25
Тема 10. Економіка виробництва продукції птахівництва. 1. Народногосподарське значення птахівництва. 2. Економічна ефективність виробництва м'яса птиці. 3. Економічна ефективність виробництва яєць.			2				4		основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, додаткова: 21, 23, 25
Тема 11. Предмет і метод бухгалтерського обліку 1. Поняття обліку, його види, вимірники, завдання та функції. 2. Принципи бухгалтерського обліку. 3. Предмет бухгалтерського обліку та його об'єкти. 4. Класифікація господарських засобів підприємства та джерел їх формування. 5. Метод бухгалтерського обліку	2		2				4		основна: 3, 8, 9, 10, 11 додаткова: 17, 19, 22, 27
Тема 12. Основи організації тваринницьких галузей План: 1. Основні поняття організації 2. Системи тваринництва 3. Організація скотарства.	2						3		основна: 1, 7 додаткова: 23, 25, 26
Тема 13. Організація свинарства та інших галузей План: 1. Організація свинарства. 2. Організація вівчарства 3. Організація птахівництва	2						3		основна: 1, 7 додаткова: 23, 25, 26
Всього за модулем 1	20		20				50		
Модуль 2. Основи менеджменту у тваринництві									
Тема 1. Теоретичні основи менеджменту, управлінські рішення та	2		2				8		основна: 12, 13; додаткова 30

<p>типи організаційних структур управління. План: 1. Сутність менеджменту. 2. Наукові принципи менеджменту. 3. Рівні управління та прийняття управлінських рішень. 4. Типи організаційних структур управління сучасних підприємств.</p>									
<p>Тема 2. Класифікація та загальна характеристика функцій у системі менеджменту. План: 1. Поняття і класифікація функцій менеджменту. 2. Сутність і значення функції «планування». 3. Сутність і значення функції «організація». 4. Сутність і значення функції «мотивація». 5. Сутність і значення функції «контроль».</p>	2	2				6			основна: 12, 13; додаткова 30
<p>Тема 3. Комунікації в менеджменті. План: 1. Поняття і роль комунікації. 2. Види і форми комунікації. 3. Процес комунікації в менеджменті. 4. Види і форми ділового спілкування.</p>	2	2				6			основна: 12, 13; додаткова 30
<p>Тема 4. Керівництво та лідерство. План: 1. Поняття та загальна характеристика керівництва. 2. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. 3. Характеристика та класифікація стилів керівництва. 4. Теорії лідерства. Типологія лідерів.</p>	2	2				10			основна: 12, 13; додаткова 30
<p>Тема 5. Основи операційного менеджменту в тваринництві. План: 1. Сутність і роль операційного менеджменту в системі управління</p>	2	2				10			основна: 14; додаткова 30

підприємством. 2. Функції, методи і принципи операційного менеджменту. 3. Операційна система підприємства як об'єкт управління. 4. Управління основною операційною діяльністю в процесі виробництва та переробки продукції тваринництва.									
Всього за модулем 2	10		10				40		
Разом по дисципліні	30		30				90		

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен розуміти основні поняття та категорії економіки, організації та менеджменту, а також проблеми, які вони досліджують	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення	12	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання індивідуального розрахункового завдання. Виконання есе.	18
ДРН 2. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен визначати рівень залучення та економічну ефективність використання задіяних у виробничий процес ресурсів, ідентифікувати шляхи покращення їх використання.	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення	8	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання розрахункового завдання.	8
ДРН 3. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен здійснювати калькуляцію собівартості тваринницької продукції.	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення	4	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання розрахункового завдання.	4
ДРН 4. Після вивчення	Лекція,	4	Опрацювання	4

освітнього компонента студент очікувано буде здатен визначати показники економічної ефективності виробництва тваринницької продукції	практичне заняття, дискусія, пояснення		теоретичного матеріалу. Виконання розрахункового завдання.	
ДРН 5. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен аналізувати господарську діяльність підприємства з виробництва та переробки продукції тваринництва та ідентифікувати типи організації виробництва у тваринництві	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення; кейс-метод	16	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання розрахункового завдання. Кейс-метод.	26
ДРН 6. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен формулювати завдання, функції та принципи ведення бухгалтерського обліку.	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення	4	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання розрахункового завдання. Виконання есе.	4
ДРН 7. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен орієнтуватися в організаційній структурі управління підприємством; налагоджувати професійні та ділові комунікації та формувати лідерські якості; приймати участь в управлінні операційною діяльністю в процесі виробництва та переробки продукції тваринництва.	Лекція, практичне заняття, тематична дискусія, пояснення, рішення ситуаційних завдань, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	12	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання індивідуального завдання.	26

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тестування	25/25%	Протягом семестру
2.	Есе	10/10%	2 тиждень, 13 тиждень
3.	Розрахункові завдання	20/20%	До 15 тижня
4.	ІРЗ (індивідуальне розрахункове завдання)	15/15%	До 14 тижня
5.	Іспит (по білетах)	30/30%	За графіком сесії

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Тестування	< 15 балів	15-18 балів	19-22 балів	23-25 балів
	надано вірну відповідь на менш ніж 60% завдань	надано вірну відповідь на 60% - 74% завдань	надано вірну відповідь на 75% - 89% завдань	надано вірну відповідь на 90% та більше завдань
Есе	< 6 балів	6-7	8 балів	9-10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Розрахункові завдання	< 12 балів	12-14 балів	15-17 балів	18-20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, результати презентовано у рамках загальної дискусії
ІРЗ	< 9 балів	9-11 балів	12-13 балів	14-15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, результати презентовано у рамках загальної

		<i>розкриті</i>		<i>дискусії</i>
--	--	-----------------	--	-----------------

5.3.

5.4. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування з використанням Kahoot	Після вивчення кожної теми
2	Тестування з використанням MOODLE	9 тиждень, 14 тиждень
3	Усний зворотний зв'язок від викладача щодо розв'язання розрахункових завдань під час аудиторної роботи	постійно
4	Усне опитування під час занять та зворотний зв'язок від викладача під час аудиторної роботи	постійно
5	Усний зворотний зв'язок від викладача щодо виконання есе	2 тиждень, 13 тиждень
6	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів за результатами виконання IP3	10 тиждень 14-15 тиждень

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники

1. Вдовенко Н. М., Михальчишина Л. Г., Павленко М. М. Економіка у тваринництві: [навчальний посібник]. К.:НУБіП України, 2019. 256 с.
2. Олійник Т. Г., Мельник І.О., Горобченко О.А. Економіка аграрного виробництва : курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2019. 105 с.
3. Коваленко Г. В., Альбещенко О.С. Економіка і бухгалтерський облік у тваринництві : конспект лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2016. 122 с.
4. Петрига О. М., Яворська Т.І., Прус Ю.О. Економіка аграрного підприємства: навчальний посібник. За ред. О. М. Петриги, Т. І. Яворської. Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2016. 498 с
5. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств. К. : КНЕУ, 2002. 624с.
6. Економіка сільського господарства: Навч. Посібник / Збарський В.К., Мацибора В.І., Чалий А.А. та ін.: За ред. В.К.Збарського і В.І.Мацибори. К.: Каравела, 2009. 264с.
7. Організація і планування сільськогосподарського виробництва. Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих аграрних закладів освіти III-IV рівнів акредитації. М.М. Ільчук, Л.Я. Зрібняк та ін. за ред. М.М. Ільчука, Л.Я. Зрібняка. К.: 2008. – с.
8. Михайлов М.Г., Глушаченко А.І., Гончар В.П., Болмат Г.А. Бухгалтерський облік (теорія): Навчальний посібник / За ред. Професора Михайлова М.Г.: Навч. посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 248 с.
9. М.Г. Михайлов, М.І. Телегунь, А.М. Кадацька, О.О. Бараннік Бухгалтерський облік в сільськогосподарських підприємствах. - Київ. - "Центр учбової літератури", 2008 р. - 468 с.
10. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах : Підручник / Ред. М. Ф. Огійчук. - 2-ге вид. - К. : Вища освіта, 2003. - 800с
11. Організація бухгалтерського обліку . Навчальний посібник / За редакцією В.С. Леня. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. 696 с.
12. Менеджмент: навч. посібн. / За заг. ред. Краснокутської Н.С. Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/40291/5/Book_2019_Krasnokutska_Menedzhment.pdf
13. Шкільняк М.М, Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: навч. посібн. Тернопіль: Крок, 2017. 252 с.
14. Старченко Г.В., Калінько І.В., Косач І.А. Операційний менеджмент: навч. посібник Київ: Кондор-Видавництво, 2015. 230 с.

6.1.2 Методичне забезпечення

15. Електронний курс по дисципліні «Економіка та бухгалтерський облік у тваринництві» в середовищі MOODLE.
16. Ільченко О.В. Економіка і бухгалтерський облік у тваринництві. Конспект лекцій для студентів напрямів підготовки 6.090102 Технологія виробництва і

переробки продукції тваринництва 3 курсу денної та 2 курсу заочної форм навчання/ Суми, Сумський національний аграрний університет, 2015 – 140с.

17. Ільченко О.В. Економіка і бухгалтерський облік у тваринництві. Робочий зошит для проведення практичних занять для студентів 3 курсу денної та заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.090102 “Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”/Суми, 2014. -52с.

18. Ільченко О.В. Методичні вказівки для практичних занять, виконання контрольної та самостійної роботи студентами спеціальності 6.130200 “Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва” денної та заочної форм навчання.- Суми: СНАУ, 2007.- 45с.

19. Методичні рекомендації з планування обліку і калькуляції собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств. Затверджені наказом Мінагрополітики від 18.05.01. за №132 // Бухгалтерія у сільському господарстві.- 2001.- №8.- с.21-42.

20. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства України від 30. 11.1999 р. №291.

6.1.2 Інші джерела

21. Земельний кодекс України: закон України від 25.10.2001 № 2768-III ; станом на 06. 12. 2016 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

22. Закон України від 16. 07. 1999 р. №996-.XIV "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (змiнами та доповненнями)/ URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

23. Інтернет-портал для управлінців Management.com.ua. URL: <http://www.management.com.ua/about.php>

6.2 Додаткові джерела

24. Дивнич О.Д., Бондаренко М.Ф., Суббота Н.В. Стратегічні напрями підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2019. №36. С.119-127. URL : <http://www.market-infr.od.ua/uk/36-2019>

25. Кернасюк Ю. Чи буде розвиток тваринництва в Україні? *Агробізнес сьогодні*. 2019. URL : <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichnyi-hektar/item/14394-chy-bude-rozvytok-tvarynnytstva-v-ukraini.html>

26. Правдюк М.В., Правдюк А.Л. Обліково-нормативне забезпечення управління витратами на біологічні перетворення у тваринництві. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальне питання науки і практики*. 2018. №11. С. 109-124. URL : <http://efm.vsau.org/storage/articles/February2020/xxNMB1mvyraeBKkpZHoe.pdf>

27. Брик, М. М. Сучасний стан та перспективи розвитку галузі тваринництва в Україні. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2018. Том 28. № 4. С. 331-337.

28. Лаврук В.В. Економічна модернізація тваринництва як основна передумова його ефективного розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017 № 12. С. 34-37.

29. Фермер: базовий рівень [Текст]: підручник / Гол. ред. В.І.Ладика. К: Агроосвіта, 2013. 623 с.
30. Довідник з технології та менеджменту в тваринництві / За ред. проф. Ю.Д. Рубана. Харків: Еспада, 2002. 572 с.
31. Швець В. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: знання, 2008. 535с.

6.3 Програмне забезпечення

32. Програмне забезпечення типу Web 2.0: Google Cloud & Docs – для надання методичних матеріалів, комунікації зі студентами, виконання індивідуального завдання та розміщення завдань.
33. Програмне забезпечення системи дистанційного навчання Moodle 3.11 – для організації дистанційного навчання студентів (доступ до навчально-методичних матеріалів, комунікації з викладачем, здійснення різних видів оцінювання).
34. Програмне забезпечення Zoom Video Communications, Inc. v. 5.6.1 – для організації навчання через відео-зв'язок (за необхідності).
35. Програмне забезпечення Microsoft Office Excel – для створення навчальних матеріалів.